

Maria Corominas i Piulats

Maria Corominas, nascuda a Solsona l'any 1961, llicenciada l'any 1984 i doctora des de 1989, forma part de les primeres generacions de professores de comunicació formades a la Facultat de Ciències de la Informació de la Universitat Autònoma de Barcelona, creada l'any 1971.

Des del mateix inici de la seva carrera acadèmica, com a investigadora en formació, la doctora Maria Corominas va orientar la seva recerca cap a temes de la màxima rellevància per a l'espai català de comunicació.

Des de 1985 fins a 1989, com a becària del Pla de Formació de Personal Investigador, va preparar la seva tesi doctoral, *Política lingüística i política de mitjans a Europa (ràdio i televisió)*, que analitzava les relacions entre la política lingüística i la política aplicada a la ràdio i a la televisió a cinc estats de l'Europa occidental (Bèlgica, Suïssa, França, el Regne Unit i Espanya), sota la direcció del doctor Josep Gifreu.

El tribunal, presidit per Antoni M. Badia i Margarit, amb Miquel de Moragas, Sebastià Serrano, Jordi Berrio i Anna M. Torrent, li va concedir la màxima qualificació de matrícula d'honor.

Anteriorment, des de 1984 fins a 1987, ja havia participat a la recerca «Manual i terminologia sobre informació i comunicació en llengua catalana», realitzada a l'Institut d'Estudis Catalans, sota la direcció dels professors Jordi Berrio i Enric Saperas.

L'any 1986 va participar activament a l'àrea de mitjans de comunicació i noves tecnologies del II Congrés Internacional de la Llengua Catalana, celebrat a Perpinyà, amb una ponència dedicada a una temàtica de la que és capdavantera: «Política lingüística i sistema de comunicació».

Posteriorment va participar en els primers projectes de recerca liderats pel doctor Josep Gifreu que van anar establint les bases d'un concepte, *espai català de comunicació*, que ha inspirat, fins ara mateix, les polítiques nacionals de comunicació i cultura a Catalunya. Així, hi va participar com a investigadora i com a coordinadora general del projecte «La construcció d'un espai català de comunicació», realitzat per encàrrec del Centre d'Investigació de la Comunicació (CEDIC) de la Generalitat de Catalunya de l'any 1989 al 1991, i del llibre que duu el mateix nom.

Posteriorment la seva activitat de recerca ha anat desenvolupant tres línies principals, que s'han enriquit mútuament:

— Estudis sobre la llengua, i en especial sobre la llengua catalana, als mitjans de comunicació.

— Estudis sobre l'estructura (és a dir, l'organització) i les polítiques de comunicació a Catalunya, emmarcades en el context europeu.

— I més recentment, estudis sobre la transformació digital dels mitjans de comunicació. La digitalització no és pas un tema exclusiu ni de Catalunya ni d'Europa, però té una transcendència particular a Catalunya, tant per les polítiques que s'hi poden aplicar com per les profundes transformacions que comporta en relació amb la llengua.

Aquestes tres línies de recerca s'han completat amb una important tasca docent sobre teoria de la comunicació, amb una permanent actualització dels seus coneixements sobre teories i metodologies dels estudis de comunicació, reconeguda amb les millors qualificacions pels alumnes. Com a exemple d'aquesta competència docent podem esmentar la seva lliçó bàsica publicada al *Portal de la comunicació* de l'InCom-UAB, «Estudis de la recepció», que ha rebut prop de quatre-centes mil visites en els sis darrers anys i ha esdevingut la lliçó més visitada d'aquest portal.

Sobre recerca en matèria de llengua i mitjans de comunicació

A part dels seus primers estudis, ja esmentats, i per encàrrec de l'IEC, Maria Corominas va dirigir fins a tres edicions (2001-2004) de l'informe *El català als mitjans de comunicació a Catalunya (premsa, ràdio, televisió, Internet, indústries culturals)*, els principals resultats del qual es van publicar a l'*Informe de la comunicació a Catalunya 2001-2002 i 2003-2004*.

Com a publicació internacional destacada en aquest camp podem esmentar «Media Policy and Language Policy in Catalonia», a Mike CORMACK i Niamh HOURIGAN (ed.), *Minority Language Media: Concepts, critiques and case studies*.

Sobre recerca específica sobre el sistema audiovisual

Una de les seves primeres obres en aquest àmbit de recerca, a part de les ja esmentades activitats sobre l'espai català de comunicació, és la coautoria amb Miquel de Moragas de l'estudi *La comunicació local a Catalunya*, elaborat per al congrés mundial de la Inter-

national Association of Mass Communication Research (IAMCR) celebrat a Barcelona l'any 1988 (editat per la Diputació de Barcelona en català, en castellà i en anglès).

També cal destacar, el mateix 1988, amb Montse Llinés, la publicació del llibre *La televisió a Catalunya*.

Posteriorment ha participat com a investigadora en diversos projectes de recerca competitiu: de 1991 a 1994 en el projecte «Televisió i regions a la Comunitat Econòmica Europea» i de 1995 a 1998 en el projecte «La demanda social de comunicació i les televisions a les regions d'Europa».

Ha estat responsable científica de les primeres tres edicions de l'*Informe de la comunicació a Catalunya* (2000, 2001-2002 i 2003-2004).

Com a publicació internacional destacada en aquest camp podem esmentar l'article «Access to and participation in television in Spain», publicat a la revista *Gazette* l'any 1996.

Maria Corominas també és investigadora del grup consolidat de recerca Grup d'Estudis Internacionals de Televisió des de la seva creació, l'any 1997. Aquest equip, del qual sóc l'investigador principal, ha rebut el reconeixement per part de la Generalitat de Catalunya, ininterrompudament, des que es va fundar i ha obtingut fins ara un total de tres renovacions consecutives.

Sobre recerca en matèria de tecnologies

Més recentment, responent als nous reptes que signifiquen la digitalització i els processos de convergència multimèdia en el sector de la comunicació, la seva recerca s'ha orientat cap aquesta nova direcció, reinterpretant o actualitzant així les seves recerques anteriors sobre la llengua i els mitjans i sobre l'estructura o sistemes de comunicació.

Des de 1988 fins a 1991 va participar en el projecte «La demanda social d'informació i els nous mitjans: videotext i teletext» i des de 1999 fins a 2002, en el projecte «La convergència entre televisió i Internet a l'era digital».

Ja com a investigadora principal, de 2003 a 2006 ha dirigit el projecte competitiu «La comunicació local en l'entorn digital a Espanya. Transformacions del sistema audiovisual local (2003-2006)», aprovat pel Ministeri de Ciència i Tecnologia en el Pla Nacional de R+D+I.

Fruit d'aquesta darrera recerca i com a publicació internacional, podem esmentar «Digitalisation and the Concept of "Local": The Case of Radio in Spain», a *Journal of Radio Studies*.

Sobre la seva activitat de gestió i difusió acadèmiques

Juntament amb la tasca de recerca, tot i la seva joventut, ha desenvolupat nombroses tasques de gestió acadèmica fins a assolir l'actual condició de presidenta de la Societat Catalana de Comunicació de l'IEC, per elecció d'aquesta Societat, el mes de març de 2006, havent-ne estat sòcia des de 1989.

Ha tingut diversos càrrecs acadèmics com a vicedegana i com a vicedirectora de departament a la UAB i ha estat durant vuit anys subdirectora de l'Institut de la Comunicació d'aquesta mateixa universitat. Ha organitzat diverses jornades i congressos, com les jornades de comunicació de la setmana dels Premis Octubre, a València, des de 1999 fins a 2006. Com a subdirectora de l'InCom-UAB ha participat en l'organització del congrés de la International Association for Media and Communication Research (IAMCR), el congrés més gran que s'ha fet mai sobre aquesta temàtica, celebrat a Barcelona l'any 2002.

Actualment, des de març de 2007, és cap de l'Àrea d'Estudis, Recerca i Publicacions del Consell de l'Audiovisual de Catalunya, àrea que aplega la recerca pròpia, la coordinació de recerques externes i les publicacions, que inclouen la revista *Quaderns del CAC*.

La seva característica

L'enumeració dels mèrits del currículum no expressa, però, suficientment una de les qualitats més destacades de Maria Corominas com a investigadora i professora: el seu rigor en la realització i direcció de treballs científics, des del plantejament i les qüestions metodològiques fins a les conclusions, passant per la justificació acurada de totes les afirmacions. Això l'ha convertida en una de les millors directores de recerca que tenim a Catalunya en matèria de comunicació. En donen testimoni les tesis recents, una d'aquestes la de Josep Àngel Guimerà, *La televisió local a Catalunya: Gestació, naixement i transformacions (1976-2006)*, guanyadora del Premi a la Investigació sobre Comunicació Audiovisual del Consell de l'Audiovisual de Catalunya l'any 2007.

La seva aportació potencial a l'IEC

En fer la nostra proposta, els doctors Josep M. Casasús, Joan Francesc Mira, Josep Gifreu i jo mateix, Miquel de Moragas, considerem la rellevància de les aportacions que Maria Corominas pot fer a la nostra institució acadèmica, tenint en compte la seva preparació científica i els nous reptes que en els propers anys hauran d'afrontar la llengua i la cultu-

ra catalanes davant de la digitalització dels processos de producció i de difusió de la informació i, en general, de la convergència multimèdia i la globalització.

La proposta a favor de Maria Corominas i Piulats es basa en el seu prestigi i en les aportacions que ja ha fet a les ciències de la comunicació i la cultura catalana, però la proposta també apunta al futur, considerant les responsabilitats que li correspondrien en el cas de ser aprovada la seva candidatura. La seva preparació en temes de comunicació i identitat i, al mateix temps, el seu coneixement de les noves tecnologies de la comunicació i la informació la prefiguren com una experta especialment indicada per a les polítiques de recerca i de difusió de la Secció de Filosofia i Ciències Socials i del conjunt de l'Institut d'Estudis Catalans.

Text llegit pel senyor Miquel de Moragas i Spà en el Ple del dia 31 de març de 2008